Zespół Mandolinowy

ILUSTR. MIESIĘCZNIK MUZYCZNY

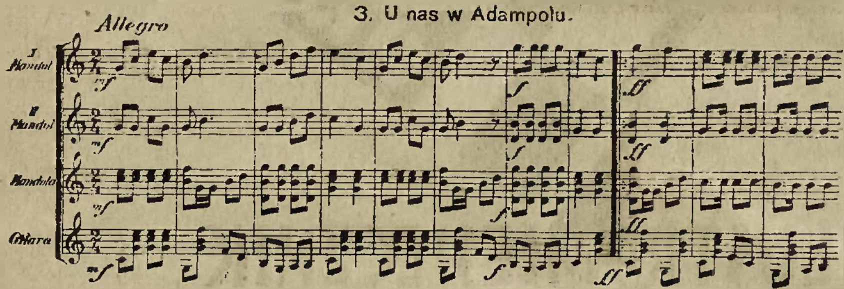
Nr. 2.

Nowość! **Nowość!**

DLA ORKIESTR MANDOLINOWYCH!!

„21 pieśni wycieczkowych i okolicznościowych“

w łatwym układzie na kwartet mandolinowy.

Zbiór 21 pieśni jest świetnym materjałem repertuarowym dla szkolnych, początkujących zespołów. Zawiera pieśni, nadające się do wykonania na wieczorkach, **koncertach i akademjach.** Można je wykonywać na 1 lub 2 mandoliny (lub skrzypce) z akompanjamentem gitary. FORMAT KIESZONKOWY.

Książeczka głosowa kosztuje zł. 1,20.

Do nabycia w Zw. Polsk. Tow. Mandolinowych, Katowice, Szkolna 7a.

Wydawnictwa Mandolinowe.

Zw. Polsk. Tow. Mand. Województwa Śl.

„TROJAK“ śląski taniec ludowy układ na kwartet mandolinowy komplet Zł. 1.80
głos „ —.45

6 KOLEND na kwartet mandolinowy (b. łatwy układ) komplet Zł. 1.80
głos „ —.45

WIĄZANKA KOLENDOWA (kwartet mand.) komplet Zł. 1.80
głos „ —.45

FR. CHOPIN 3 Mazurki na mandolinę solo „ —.45

3 Utwory okolicznościowe na ork. mand.
1. HYMN PAŃSTWOWY
2. ROTA — głos „ —.45
3. MARSZ PIERWSZEJ BRYGADY.

A. WIĘCEK: Marsz „Górniczy“ „Na Świętą Barbarkę“ układ orkiestrowy głos. 45 gr

Do nabycia w Sekretarjacie Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl., Katowice, Szkolna 7.

Wkrótce ukaże się w druku.

T. Łubieński Walc: „Marja“ „ 60 gr

L. van Beethoven: 2 Utwory głos 45 gr

Fr. Chopin: Mazurek e moll op. 17 Nr. 2 na mandoline z gitarą komplet. 1.20 gr.

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem muzycznym 60 gr.

ZESPÓŁ MANDOLINOWY

ILUSTROWANY MIESIĘCZNIK MUZYCZNY DLA WSZYSTKICH

ORGAN ZW. POLSK. TOW. MANDOLINOWYCH WOJEW. ŚLĄSKIEGO w KATOWICACH.

Adres Redakcji i Administracji: Katowice Polna 36. Wydawca F. Sachse.

Prenumerata roczna Zł. 4.50, półrocz. 2.40, zagranicą rocz. 1 Dolar. Konto P.K.O. Katowice Nr. 302.326

Wychodzi w połowie każdego miesiąca pod redakcją F. Sachsego.

ROK I. KATOWICE, PAŹDZIERNIK 1932 R NR 2

F. SACHSE

O AKOMPANJAMENCIE GITAROWYM DO ŚPIEWU i TANCA.

OD REDAKCJI.

Artykulik niniejszy przeznaczony jest dla tych czytelników, którzy znają dokładnie pismo nutowe oraz orjentują się w znakach przykluczowych wszystkich durowych i mollowych tonacyj. O ile między czytelnikami znajdzie się dość znaczna grupa gitarzystów i mandolinistów pragnących zapoznać się z systemem nutowym i odczytywaniem nut na instrumencie, prosimy o nadsyłanie pod adr. redakcji życzeń o odpowiedni artykulik.

Red. „Z.M" postara się tym życzeniom uczynić zadość i zamieści w razie dostatecznej ilości zgłoszeń artykuł popularnie ujęty, na którym **każdy czytelnik** może sią z łatwością nauczyć czytać nuty na swym instrumencie.

I. Akompanjament w tonacji C dur.

Nie każdy, kto gra na gitarze posiada tę zdolność bystrej orjentacji słuchowej, aby bez przygotowania – a często nawet bez znajomości nut —znaleźć sobie akompanjament do danej melodji.

Wskazówki niniejsze, przeznaczone

są dla tych licznych gitarzystów, którzy potrzebują pomocy w rozwoju ich słuchowej orjentacji. Ale i ci, którzy obdarzeni są wrodzonym zmysłem harmonji i którym wskutek tego akompanjament ze słuchu nie sprawia trudności mogą skorzystać na przestudjowaniu niniejszych wskazówek o tyle, że w wypadkach, gdzie melodja odbiega od zwykłego szablonu potrafią dobrać akordy najefektowniejsze, a w wielu miejscach nauczą się monotonne akordy urozmaicić piękną melodją basową, wtórującą śpiewowi.

Ażeby wniknąć w istotę akompanjowania trzeba sobie uzmysłowić w jaki sposób zbudowane są w każdej tonacji dwa najbardziej używane akordy, które stanowią zasadę podłoża harmonicznego każdej niemal melodji.

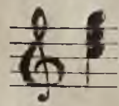
Pierwszy z obydwu tych akordów zarazem najważniejszy — zwany w teorji muzyki akordem tonicznym składa się z 1. 3. 5. dźwięku gamy.

Wyobraźmy sobie tonację C-dur. Kolejność dźwięków w tej tonacji jest następująca: c d e f g a h c i t. d.

Jeżeli nuty te obdarzymy kolejno cyframi, zobaczymy, że
1. dźwiękiem tonacji C dur jest dźwiek c
3. „ „ „ „ „ e
5. „ „ „ „ „ g

Trzy te dźwięki w jednoczesnem lub kolejnem brzmieniu tworzą właśnie ów najważniejszy podstawowy akord tonacji C dur, zwany w teorji trójdźwiękiem tonicznym tonacji C dur.

Dźwięki c, e, g tworzą trójdźwięk toniczny tonacji C dur.

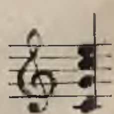
Nasuwa się obecnie pytanie, czy trójdźwięk ten należy używać w górnej oktawie w tem brzmieniu czy

też w dolnej oktawie w takiem brzmieniu

Odpowiedź na to pytanie jest następująca: można się posługiwać obydwoma przytoczonemi formami tego akordu, zależnie od położenia głosowego melodji, od charakteru melodji i od **wygody układu technicznego na instrumencie.**

Jeżeli instrument na to pozwoli, można nawet użyć akordu w obydwu oktawach jednocześnie w tem brzmieniu

Więcej nawet! Harmoniczna moc tego akordu jest tak silna, że można nawet wypuścić poszczególne dźwięki, a brzmienie całości nie utraci na wyrazistości.

A więc możemy stworzyć sobie np. taki obraz akordu tonicznego tonacji C dur (będziemy mówili odtąd krótko: akordu C dur) albo

lub i t. d.

Należy o 3 rzeczach pamiętać:

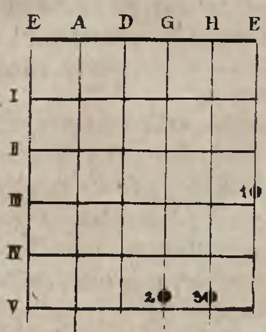
1) Najbardziej podatne do akompanjamentu są akordy ułożone tym sposobem, aby jeden dźwięk był niskiej pozycji (t. zw. basowy ton), a 2, 3 lub, 4 dźwięki w górnej pozycji. Przez odpowiednie zestawienie basowego dźwięku i pozostałej, górnej części akordu uzyskuje się b. piękne układy akompanjamentowe.

2) żeby jako najniższy głos, czyli bas używać zawsze pierwszego tonu trójdźwięku, zwanego w każdym akordzie **primą tego akordu;** w tym wypadku nuta C.

3) żeby unikać opuszczania środkowej nuty akordu, zwanej tercją akordu (w tym wypadku nuta E)

Biorąc pod uwagę dopieroco wypowiedziane wstępne uwagi teoretyczne rozejrzymy się w przytoczonych powyżej formach akordu C-dur i zbadamy ich używalność pod względem praktycznym.

Forma odpowiada następującemu chwytowi

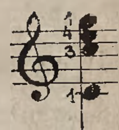

Akord ten używa się b. często, zwłaszcza z dodanym basem w tej formie

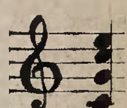
 co odpowiada takiemu chwytowi

Ujemna strona tej formy akordu C dur jest, że nie należy do najłatwiejszych chwytów, już choćby z tego powodu że znajduje się w III pozycji (1. palec w III przedziałce) oraz, że – chcąc wziąść go z basem trzeba zastosować t. zw. skośny chwyt 1. palcem, polegający na stłoczeniu wszystkich strun jednym palcem przez poprzeczne naciśnięcie całego strunnika tuż pod przedziałką.

Odpowiada to następującemu opalcowaniu tego akordu

(1. palec = wskazujący, 2. palec = średni, 3. palec = serdeczny, 4. palec = mały; kciuk bywa w nowoczesnej technice gitarowej rzadko używany i oznaczać go będziemy krzyżykiem + przy nucie)

Gdybyśmy zadali sobie trud i przewertowali wszystkie możliwości akordu C dur, na chwytniku gitary doszlibyśmy do wniosku, że najłatwiejszą formą tego akordu jest następujący układ:

c. d. n.

W ROCZNICĘ ŚMIERCI CHOPINA.

Chopin na łożu śmierci

W nocy z dnia 16 na 17 październnika 1849 roku o godzinie wpół do drugiej zmarł Fryderyk Chopin.

Chopin, najgenjalniejszy z kompozytorów polskich był zarazem gorącym patriotą Opuszczając w młodości Ojczyznę ukochaną zabrał z sobą grudę polskiej ziemi i nie rozstał się z nią ani na chwilę aż do swej śmierci A kiedy w dniu 30 października 1849 r. zasypywano na paryskim cmentarzu Pére Lachaise mogiłę Chopina — ta gruda ziemi ojczystej, którą wielki artysta zawsze miał przy sobie najpierw spadła na wieko trumny naszego wielkiego rodaka.

Owa gruda ziemi rodzinnej, którą wielki kompozytor i pianista miał stale przy sobie jest wzniosłym symbolem twórczości mistrza.

Całą jaźń artystyczną Chopina cechuje gorące przywiązanie do ziemi i kultury ojczystej.

Podobnie jak Mickiewicz i Słowacki, Sienkiewicz i Żeromski słowem, jak Grottger ołówkiem a Matejko pędzlem tak Chopin opisał i wyśpiewał Polskę dźwiękami i muzyką zapoznał zgłębią ducha polskiego cały świat

Słusznie i b. trafnie powiedział o muzyce Chopina Schumann wybitny kompozytor niemiecki, że muzyka ta, to armaty, ukryte między kwiatami; że carowie i wrogowie polscy powinniby zabronić muzyki chopinowskiej.

Istotnie, należy Chopin, syn żołnierza z pod chorągwi Kościuszki, do najzasłużeńszych bojowników o wolnść i niepodległość naszej Ojczyzny.

Był on w czasach niewoli i zaborów ambasadorem Polski w wszystkich państwach Europy.

Zasługi jego niespożyte tak na polu muzyki polskiej jak w szczególności na polu kultury narodowej są dziś w całej pełni ocenione przez całe społeczeństwo polskie.

Domek rodzinny Chopina, w którym mistrz ujrzał w 1810 roku światło dzienne w Żelazowej Woli pod Warszawą zostaje obecnie przemieniony na muzeum chopinowskie w którem znajdą się wszystkie zabytki po Chopinie i do którego będą się napewno kierować liczne pielgrzymki polskich muzyków i towarzystw. muzycznych.

Zwłoki Chopina natomiast powinny się znajdować w Ojczyźnie i spocząć między królewskiemi trumnami na Wawelu.

Akcja w tym duchu jest prowadzona w całej Polsce i jest już bliską urzeczywistnienia. Niedługo zapewnie nadejdzie chwila uroczystej transportacji ciała Chopina na Wawel, w której weźmie udział nietylko całe społeczeństwo polskie, ale cały kulturalny świat.

W celu zebrania środków na odbudowę domu rodzinnego Chopina w Żelazowej Woli i na przewiezienie zwłok Chopina do kraju odbywają się w całym kraju „Dni chopinowskie." Apelujemy do naszych czytelników, by wzięli jaknajliczniejszy udział w tegorocznych imprezach chopinowskich, a do mocniejszych towarzystw, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, aby same podjęły inicjatywę urządzenia „Dni chopinowskich" względnie poparły tę inicjatywę jaknajgoręcej.

Nie wnikając w analizę działalności twórczej Chopina, ani w koleje jego życia przytaczamy piękny wiersz Seweryna Kaplińskiego charakteryzujący trafnie nastrojowoć muzyki Chopina oraz znaczenie genjalnego muzyka dla polskiej kultury.

NA ŚMIERĆ SZOPENA

przez Seweryna Kaplińskiego.

Umarł Szopen! z nim razem wstąpił do mogiły
Władca tonów co wstrząsał sercami naszemi
Ludzie wieszcza. niebiosa kapłana straciły,
Co o lepszej krainie rozpowiadał ziemi!

Szopenie! tyś nieznaną śmiertelnym potęgą
Podsłuchał śpiewy niebios, archaniołów chóry!
Tyś się zbratał z serc naszych tajemniczą księgą,
Tyś z niej wyczytał skryte tajniki natury,

Żegnamy was melodje. któremi tak błogo
Pieścił serca; naprożno serce dzisiaj słucha:
Mogą nas inni zdziwić - zachwycać niemogą
Boś ty jeden przemawiał do naszego ducha

Jego natchnienie. jakby magicznemi słowy
Rzuca w krainę wspomnień: młodości, tęsknoty!
I czujesz ucisk matki, ojczyste pieszczoty,
I uśmiech przyjaciela, i z lubą rozmowy
To znowu, jakby wiarę obudzi z koleji.
Wiarę naszą dziecięcą, tak prostą, tak jasną;
Zmilknie rozum, zwątpienia płomienie przygasną,
Czujemy pełność szczęścia w pełności nadzieji.
I gdyby taką wiarę chować można długo
Wiara byłaby zmysłem, jak dziś jest zasługą!

Z Kopernikiem cię łączy kolebka i sława;
On, siłą swojej myśli prawa słońcom pisał!
Tyś duszą dla dusz bratnich słodkie kreślił prawa,
Któremiś wzruszał, rozrzewniał, kołysał,
On czuje gwiazd harmonję, lecz cyframi ziębi:
Ty, harmonję niebieską wlewasz do serc głębi:
Twój genjusz, jego bratem: on wziął wiedzę w podział,
By nieskończoną prawdę stawić nam przed oczy:
Tyś piękność nieskończoną w boskie formy odział.
Od obydwóch genjuszów bije blask uroczy:
Ty sercom, on rozumom, jak słońce przyświeca.

Bez chwały poprzednika, bez sławy dziedzica,
Hołd wam wielcy mężowie – jednej matki syny!
Nieśmiertelność was obu na swe skrzydła wzięła;
Dla obu ludzkość cała przynosi wawrzyny,
Podziwia święty ogień, wielbi wasze dzieła.

ZE ŚWIATA.

Mikołaj Paganini.

Kto wie, czy istnieje w historji muzyki popularniejsza postać, jak Nicola Paganini, jeden z najgenjalniejszych skrzypków.

Gra skrzypcowa Paganiniego była tak olśniewająca, że współcześni podejrzewali go, iż pomagają mu w sztuce skrzypcowej czarne moce. Pozostało tysiące legend o tem, jak to Paganini zmawiał się z szatanem i za jego pomocą oczarowywał słuchaczów.

Za dwa lata będziemy obchodzić 150 letnią rocznicę urodzenia tego genjusza gry skrzypcowej (urodził się dn. 27. 10. 1784 r. w Genui). Z okazji tej warto również przypomnieć znaną ogólnie działalność kompozytorską Paganin'ego, którego utwory do dziś dnia należą do najbejdziej interesujących i błyskotliwych rozdziałów wszechświatowej literatury skrzypcowej.

Nie wszyscy wiedzą, że Nicola Paganini był również b. wybitnym gitarzystą i pozostawił w swej spuściźnie kompozytorskiej liczne utwory na gitarę solo oraz różne nstrumenty z współudziałem gitary (np. 12 sonat na skrzypce i gitarę, tria: kwartety – gitarowe i t. p.)

W kwestji kwartetu Schuberta, na flet, altówkę, wiolonczelę i gitarę.

W roku 1918 znaleziono rękopis Schuberta, zawierający kwartet na flet, altówkę, wiolonczelę i gitarę.

Utwór ten był kilkakrotnie odgrywany przed doborowem audytorjum (na Fetivalu muzyki kameralnej w Brühl, w Akademji nauk w Wiedniu i t. d. w radjo przez kwartet Klingera i t. d.)

Zarówno publiczność, jak i muzykolodzy, badający to dzieło nie wątpili w oryginalność utworu.

Wreszcie po głębszych dociekaniach ustalono, że autorem dzieła jest kompozytor Wacław Matiegka (1773–1830).

Kompozycja Matiegki (czeskiego kompozytora) była przeznaczona na flet, altówkę i gitarę; praca Schuberta w znalezionym manuskrypcie ograniczała się do dorobienia głosu wiolonczelowego.

Widać, że Matiegka, kompozytor czeski, nie jest dostatecznie ceniony w historji muzyki. Skoro utwór jego mógł uchodzić za dzieło Schubera w oczach wybitnych muzykologów świata — musi być tworem istotnie uzdolnionego kompozytora.

Matiegka pozostawił liczne utwory na gitarę solo i gitarę w połączeniu z innymi instrumentami. Wartoby się bliżej zainteresować temi cennemi dziełami.

Festival Muzyczny gitarzystów i lutnistów.

W Berlinie odbędzie się od dnia 15 do 17 bm. Festival gitarowy w skład którego wejdą koncerty gitarowe E. Schwarz — Reiflingena i Luizy Walker, oraz poranek starej muzyki lutniowej w wykonaniu E. Schütze (na 13 strunnej Teorbie).

Programy zawierają utwory Weissa, Haydna, Sora, Torroby, Llobeta, Schwarz — Reiflingena, Carulliego, Pance'a, Schumanna, Bacha, Mozarta, Tarregi, Gaultiera, Reusnera, Gallota i innych.

Prócz tego odbędzie się koncert śpiewów przy akompanjamencie gitary i muzyki kameralnej gitarowej (sekstet gitarowy) przy współudziale T. Hellwig, H. Sandop, K. Hirschfeld, Ida Gille, G. Rochl i t. d.

* * *

PO ZAWODACH ORKIESTR MANDOLINOWYCH w KNUROWIE.

Podając w zeszłym numerze wyniki zawodów Okręgu Bielszowice obiecaliśmy powrócić raz jeszcze do tego tematu celem szczegółowego omówienia produkcyj.

Chodziło nam o poruszenie tego niezmiernie doniosłego dla każdej orkiestry problemu, jakim jest **umiejętność doboru repertuaru, względnie utworu popisowego.**

Okazało się na zawodach w Knurowie, że symfonja h moll Schuberta (I część) zyskała wyższą punktację, niż produkcje dwu b. poważnych zespołów z Rudy — których techniczne wartości nietylko nie ustępują poziomowi Tow. „Halka" Bielszowice (grającemu Synfonję Schuberta) ale go nawet przewyższają.

Mimo to wynik nie jest przypadkowy. Dlaczego?

Bo utwór Schuberta, daje ze względu na wysokie wartości muzyczne znacznie więcej pola do popisu, niż utwory grane przez inne Towarzystwa.

Na tem polega zwycięstwo Tow. „Halka" Bielszowice.

Gradacje dynamiczne i gradacje tempa — tak liczne i różnorodne w symfonjj Schuberta dozwoliły osiągnąć dyrygentowi najwyższą ilość punktów zarówno w rubryce dynamiki jak i frazowania.

Tymczasem forma wiązanki — choćby to była nawet wiązanka tak wartościowa, jak z „Barona Cygańskiego" J. Straussa — nie daje możności orkiestrze pełnego wykazania elastyczności dynamicznnj i czułości w nasileniu tempa.

Stąd pochodzi niższa punktacja ogólna Tow. „Jaskółka" Ruda Południ. mimo, że pod względem czystości i precyzji technicz-

Mandoliniści i gitarzyści !! **Uczcie się nut!! Nie będziecie żałować !!!**

nego wykonania, jak i pod względem piękna brzmienia produkcja Tow. Ruda Połudn. przewyższała może wyczyn Tow. „Halki" z Bielszowic.

To samo, cośmy dopieroco powiedzieli o stosunku produkcji „Halka" Bielszowice do Tow. „Jaskółka" z Rudy Połudn. odnosi się i do Tow. „Jaskółka" z Rudy Śląskiej.

„Fantazja Bolero" Rittera jest zbyt tuzinkowym utworem muzycznym, by dać możność pełni popisu orkiestrze. Utwór ten nadaje się świetnie jako miły numer koncertu popularnego, lecz budzi zastrzeżenia jako utwór konkursowy w zawodach.

Widzimy stąd że dobór pełnowartościowego pod względem muzycznym utworu do popisów posiada **pierwszorzędne znaczenie dla osiągnięcia wyników.**

Znaczenie pierwszorzędne, ale nie jedyne. Dowodem Tow. „Jaskółka" Bielszowice:

Orkiestra Mandolinowa S. M. P. Ż. w Rożdzieniu-Szopienicach.

Wybór wartościowej wprawdzie uwertury do opery „Cyganka" Balfego, ale **za trudnej na umiejętności orkiestry, był przyczyną jej porażki.**

Należy wybierać utwory współmierne z technicznem przygotowaniem **wszystkich bez wyjątku** graczy. Jeden jedynie gracz, który nie opanował technicznie swej partji wystarczy, by zepchnąć produkcję na ostatnie miejsce.

O tem powinien pamiętać dyrygent. I byłoby dobrze, gdyby utarł się zwyczaj, aby przed każdym publicznym występem, każdy gracz odegrał solo swą partję, lub przynajmniej jej trudniejsze miejsca. Zyskałaby na tem ogromnie i czystość i precyzja wykonania i wygładziłoby się i uszlachetniło niejedno miejsce, a poszczególni gracze skorzystaliby wiele i rozwinęli się.

Tym sposobem każdy koncert byłby

etapem rozwojowym nietylko całego zespołu., ale i każdego gracza zosobna. Aby tak pojmować cele orkiestry i jej pracę powinien każdy utwór przed przystąpieniem z nim do ćwiczenia być gruntownie przestudjowany przez dyrygenta (w partyturze!) możliwie nawet wspólnie z doświadczonym i fachowo wykształconym doradcą. Na to Związek posiada aż trzech dyrygentów związkowych, którzy w kwestji doboru repertuaru i dorady przy opracowaniu utworów są zawsze do usług druhów dyrygentów.

Ostatnia uwaga, która się nastręcza przy okazji zawodów okręgowych w Knurowie — to sprawa rękopiśmiennych nut. Należy z wielkiem zastrzeżeniem przystępować do ćwiczenia rękopisów, zwłaszcza jeśli nie są aranżowane przez znaną w świecie muzycznym osobistość. Często znajdują się w rękopisach przeoczenia i błędy oraz różne niedopatrzenia, które odbijają się ujemnie na czystości brzmienia i ogólnem wrażeniu produkcji. Pod tym względem ucierpiało Tow. „Jaskółka" Pawłów, gdyż materjał nutowy nie został w czasie ćwiczenia dokładnie poprawiony i oczyszczony z błędów pisarskich.

Na zakończenie niniejszych uwag pragniemy stwierdzić, że ogólny poziom występów był wcale zadawalniający. Zwłaszcza dyrygenci — absolwenci I kursu związkowego wykazują **wiele inicjatywy artystycznej i dążeń do postępu.**

Widząc dodatnie wyniki wspomnianego Kursu Związek postara się zorganizować w przyszłym sezonie II kurs dla dyrygentów. Bliższe dane co do tego Kursu, programu, terminu i t. d. podamy w jednym z następnych numerów Z. M.

Es

KRONIKA.

Wszechpolski Konkurs Orkiestr Mandolinowych w Poznaniu.

Dnia 4 grudnia b. r. odbędzie się w Poznaniu z inicjatywy wydawnictwa „Il Plettro" z Medjolanu Wielki Wszechpolski Konkurs Orkiestr Mandolinowych o pamiątkowy medal Grande Medaglis Commemorativa Carlo Munier" wydany z okazji 20 lecia śmierci słynnego kompozytora muzyki mandolinowej.

O warunkach konkursu informuje Polski Związek Stowarzyszeń Mandolinistów Sekretarjat: J. Treumann, Poznań Rynek Łazarski 10a m. 5.

Uroczystość Mandolinowa w Radzionkowie. Dnia 18 września odbyła się w Radzionkowie z inicjatywy tamtejszego Tow. Mand. im. St. Moniuszki uroczystość, w której wzięło udział 6 orkiestr mandolinowych z pobliskich miejscowości, jak Tarnowskie Gory, Nakło, Sucha Góra, Rojca, Bobrowniki.

Podczas południowej akademji przemawiał prezes Tow. Mand. im. Moniuszki, Radzionków drh. Bauerek witając obecnych poczem wygłosili przemówienia prezes głównego zarządu Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śląskiego, drh. prof. F. Sachse oraz prezes Okręgu Tarnogórskiego Związku drh. T. Dunajewski.

W koncercie brały udział wszystkie obecne orkiestry mandolinowe

Występy Wołga — Kapeli

W licznych miastach Polski wystąpił znany rosyjski zespół Wołga — Kapela pod kier. p. W. Lewickiego — Truwora. W skład

orkiestry Wołga kapeli wchodzą 3 instrumenty mandolinowe (domry) mianowicie prim, sekund i tenor, basbałałajkowy i perkusja.

Prócz instrumentów w produkcjach bierze udział 5 śpiewaków solowych.

Siła tego zespołu tkwi w produkcjach ludowych utworów, które — przeciwstawiając efektownie barwę głosów i instrumentów oraz cieniując precyzyjnie dynamikę — wywierają niezapomnione wrażenie.

Czyżbyśmy niemogli tworzyć własne zespoliki na wzór Wołga — Kapeli i pielęgnować przepiękne klejnoty polskiej muzyki ludowej i popularnej?

Jesteśmy przeświadczeni, że niejeden z takich polskich zespołów zyskałby międzynarodową sławę i mógłby wiele uczynić dla polskiej kultury.

Mamy dość ludzi zdolnych i muzykalnych. Tylko śmiało się do pracy wziąć należy!

Wystawa w Rudzie Śl.

Tow. Mandolinowe „Jaskółka" w Rudzie Śl. przygotowuje oryginalną imprezę, mianowicie wystawę prac swych członków.

Wystawa odbędzie się w końcu przyszłego miesiąca i będzie obejmować między innemi dział instrumentów muzycznych i wydawnictw.

Bliższe szczegóły o wystawie podamy w następnym numerze Z. M.

Tow. Mandolinowe „JASKÓŁKA" w Mysłowicach.

Przygotowania do pierwszej wystawy muzycznej w Warszawie.

Zarząd pierwszej wystawy muzycznej w Warszawie czyni przygotowania, aby wystawa odbyła się w przewidzianym terminie, t. j. od 19 listopada do 11 grudnia br. Komisja przemysłowo-handlowa zgodziła się na udział w wystawie artykułów, niewyrabianych w kraju, jednak bez prawa do odznaczeń. Oprócz pojedyńczych wysta-

wców krajowych, przewidziany jest **udział zbiorowy instytucyj z poszczególnych miejscowości.** Szczególnie ciekawie zapowiada się dział historyczny wystawy, organizowany pod kierownictwem prof. Binentala przy współudziale prof. St. Niewiadomskiego. Starannie przygotowany jest również dział wydawnictw muzycznych. Podczas wystawy odbędzie się szereg imprez koncertowych, z tego niektóre o charakterze konkursowym. Program ich opublikowany będzie w najbliższym czasie.

Nowe wydawnictwa.

W ostanich dniach ukazały się natępujące nowe wydawnictwa: na orkiestrę mandolinową.

A. Więcek: Marsz górniczy „Na Świętą Barbarkę" oraz 3 utwory okolicznościowe (Hymn Państwowy, Rota, I Brygada)
na gitarę solo:

Dwa tańce polskie (Kujawiak i Krakowiak). Fachowe sprawozdanie z powyższych wydawnictw zamieścimy w następnym numerze „Z. M."

Komunikat

Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl.

1. Zawody Związkowe

Związkowe zawody orkiestr mandolinowych Woj. Śl. odbędzie się dn. 4.XII w sali „Pod dwiema lipami" w Siemianowicach o godzinie 1/2 16-tej.

Zgłoszenia wraz z 2 egz. partytuty konkursowego utworu należy przesłać do Związku do dn. 1. XI b r.

Ponieważ zawody tegoroczne odbędą się w dniu św. Barbary postanowił Związek, aby przed Zawodami odegrała zbiorowa orkiestra Związkowa Marsz górniczy „ Na świętą Barbarę" Więcka, który jest do nabycia w Związku i w naszej redakcji.

Udział w spólnem odegraniu Marsza jest warunkiem stawiania do popisów. Szczegóły wspólnego występu omówi ze zgłoszonemi orkiestrami dyrygent Związkowy.

2. Godziny urzędowe w Sekretarjacie Zw.

Sekretarz urzęduje w lokalu Związku przy ul. Szkolnej 7a w wtorki i piątki od godz 18 tej-19 tej prezes w środy od 18 tej 19 tej skarbnik w czwartki" 18-tej - 19-tej.

3. Rabat na nuty dla członków Związku.

Członkom Zw. P. Tow. Mand. Woj. Śl. przysługuje zniżka 20% na następujące wydawnictwa: Trojak, 6 kolend, Wiązanka kolendowa, Fr. Chopin: 3 Mazurki, A. Więcek: Marsz Górniczy „Na Świętą Barbarkę", 3 Utwory okolicznościowe (Hymn Państwowy, Rota i I Brygada) i 2 tańce polskie na gitarę solo (Kujawiak i Krakowiak).

4. Adres Sekretarjatu Zw.

Prosimy korespondencję do Zw. adresować: Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śląsk. Katowice, ul. Szkolna 7a.

Związak nie bierze odpowiedzialności za załatwienie korespondencji adresowanej prywatnie do poszczególnych członków Zarządu.

Następny numer „Z. M." zostanie rozesłany tylko tym czytelnikom i organizacjom, które do dnia 1.XI zapłacą prenumeratę.

DO DODATKU MUZYCZNEGO z Nr. 1. „Z. M."

Otrzymujemy od licznych czytelników naszego pisma życzenią, aby podać teksty pieśni zawartych w ostatnim naszym dodatku muzycznym.

Życzeniom tym czynimy zadość:

Góralu czy ci nie żal.

Góralu, czy ci nie żal?
Odchodzić od stron ojczystych,
Świerkowych lasów i hal
I tych potoków srebrzystych.
Góralu, czy ci nie żal?
Góralu, wróć się do hal!

Góral na góry spoziera
I łzy rękawem ociera:
I góry porzucić trzeba.
Dla chleba, panie, dla chleba.
Góralu, czy ci nie żal?
Góralu, wróć się do hal!

Góralu, wróć się do hal!
W chatach zostali ojcowie,
Gdy pójdziesz od nich hen w dal,
Cóż z nimi będzie? Ach, Kto wie?
Góralu, czy ci nie żal?
Góralu, wracaj do hal!

Hej tam w lesie na pasiece

Hej tam w lesie na pasiece
Tam dzieweczka trawę siecze
Tralala, kuku,
Dzieweczka trawę siece.

Nazżynała, zawiązała
Na Jasienka zawołała
Tralala, Kuku
Na Jasieńka zawołała.

„Pójdź mi Jasiu, trawkę podaj"
Ani słówka mi nie gadaj!
Tralala, Kuku
Ani słówka mi nie gadaj.

Idzie Maciek, idzie.

Idzie Maciek, idzie, z bijokiem za pasem.
Przyśpiewuje sobie dana, dana czasem
A kto mu w drodze stoi
Tego pałką przez łeb złoi
Oj ta dana, dana, dana' dana da!

Oj biedaż nam bieda, że nam Maciek chory,
Już w karczmisku nie był ze cztery wieczory:
Oj, któż nam tu zaśpiewa?
Oj, któż nam kupi piwa?
Oj ta dana, dana, dana, dana da!

Umarł Maciek, umarł, już leży na desce
Gdyby mu zagrali podskoczyłby jeszcze.
Bo u Maćka taka dusza
Gdy zagrają to się rusza
Oj ta dana, dana, dana, dana da!

Płynie woda z Wyszogroda.

Płynie woda z Wyszogroda
Od samego Śląska
Zalecał się pan starosta
Nie miał ni szelążka

Przyjechali trzej Turowie
Wszyscy pod piórami
Darowali Marysieńce
Skrzynię z talarami.

O jakże jej nie darować
Kiedy taka ładna
Suknia na niej jak na pani
Koszulka jedwabna.

Wszystkie cztery pieśni są rozpowszechnione na całym terenie Polski. Pierwsza ilustruje smętek i tęsknotę mieszkańca górskich okolic, emigrującego dla chleba w równinę.

Druga jest wdzięczną pogodną i żartobliwą, beztrostroską piosenką miłosną.

Trzecia maluje postać wiejskiego zawadjaki. Mimo pozornego smutku mollowej tonacji tej pieśni, jest w niej wiele krzepkości i ukrytego humoru.

Wreszcie czwarta piosenka jest szczątkiem prastarej ballady, której pamięć sięga zapewne czasów zamierzchłego średniowiecza.

ZAGADKI.

1. BILET WIZYTOWY.

EDM. LIGEZA
ŁOWICZ

Po odpowiedniem przestawieniu liter otrzymamy imię i nazwisko jednego z najwybitniejszych poetów polskich.

2. ZAGADKA SYLABOWA.

a, de, do, dom, gen, gen, ha, kord, li, man, na, nie, pa, ra, rew, run, ski, ski, tu, u, wer, wia.

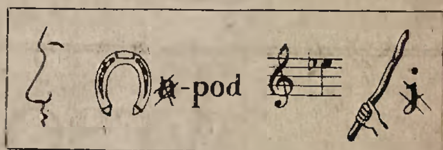
Z powyższych sylab utworzyć wyrazy o następującem znaczeniu:

1) instrument muzyczny,
2) pojęcie harmoniczne,
3) nazwisko wybitnego żyjącego kompozytora polskiego,
4) nazwisko nauczyciela Moniuszki w Berlinie,
5) forma muzyczna.

Początkowe litery powyższych słów tworzą tytuł opery polskiej, pozostałe syaby dadzą nazwisko jej twórcy.

3. REBUS.

Kto to jest?

2 KUPON 2
Na rozwiązanie zagadek z Nr. 2 „Z. M".

adres ....

....

Rozwiązanie wraz z kuponem nadsyłać do Red. „Z. M." do dn. 5.11 br.

Trafne rozwiązania zostaną rozlosowane celem przyznania nagrody w formie kompletu „Trojaka" na kwartet mand.

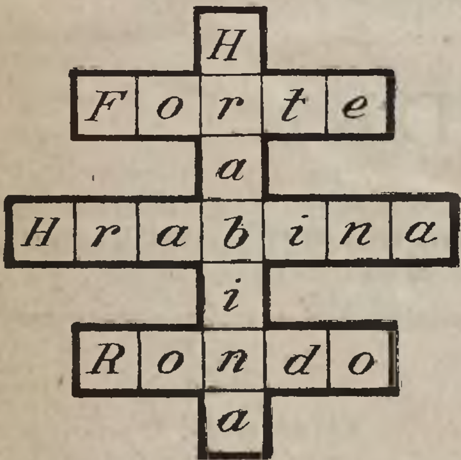
ROZWIĄZANIA.

zagadek z Nr. 1. „Z. M."

1) ZADANIE KONIKOWE.

Bociek, bociek leci
dalej żywo dzieci
kto bociana wlot wyścignie
temu kasza nie ostygnie.

2) KRZYŻÓWKA.

3) SZARADA.

Długo — raj

Rozwiązanie zagadek.

Z nadesłanych do Red. w terminie rozwiązań zagadek z Nr. 1 „Z. M." okazało się prawidłowem tylko jedno, mianowicie Tow.Mand. „Jaskółka" Mała Dąbrówka.wobec czego nagroda w postaci kompletu „21 pieśni wycieczkowych" została przyznana bez losowania temu Towarzystwu.

W zadaniu krzyżowem z poprzedniego numeru przez przeoczenie korektora wydrukowano słowo „pionowe" zamiast „poziome" co niniejszem prostujemy.

WESOŁY KĄCIK.

Nieporozumienie

— Panie, ma pan czas? — pyta andrus przejeżdżającego dorożkarza.

— Mam — odpowiada dorożkarz zatrzymując konie.

— To czemu pan tak prędko jedzie?!

Jarska Kuchnia.

Pan X. zagorzały wegetarjanin spieszy się gwałtownie na obiad.

Koledzy zatrzymują go, na co jeden z przyjaciół mówi: — Dajcie mu spokój, bo mu objad zwiędnie.

Policjant — stuzłotówka

Jaka różnica jest między 100 złotówką a policjantem? —

Żadna — jak się 100 zł. najpilniej potrzebuje — to ich niema — to samo jest z policjantem. Banknot 100 złotowy jest niebieski — policjant również — banknoty są ponumerowane policjanci także.

Dowcipne Przechwałki.

Dwu wieśniaków sprzecza się co do wartości swych rasowych kur.

— Moja kura — powiada jeden — nosi jajka wielkości gęsich, i to trzy razy dziennie.

— A moja — mówi drugi — nosi większe, od indyczych i półkopy na dzień.

— To nic — wtrąca trzeci — ja mam kurę, co się żywi samymi trocinami. A zniosła przedwczoraj dwa metry desek na chałupę, a wczoraj stół, szafę i sześć krzeseł!

Drogowskaz.

Klient z wyjątkowo mocnym zarostem którego głowa przypomina czarną, włochatą kulę, wchodzi do fryzjera:

— Proszę mi zlekka przystrzydz włosy, wyrównać brodę i bokobrody i poprawić wąsy. Gdzie mogę położyć papierosa?

— Może pan go zechce zatrzymać w ustach. Będę miał przynajmniej coś w rodzaju drogowskazu.

Pan Ptaszek otrzymał list

Listonosz poszukuje w Król — Hucie przy ul. Styczyńskiego 43 pewnego adresata nazwiskiem „Ptaszek" Wstępuje na parterze do pani Wszędziebylskiej i pyta: Proszę Pani mieszka tu jaki Ptaszek? Mieszka, mieszka panie pocztmistrzu, na III p. lewo nazywa się Ign. Skowronek jest dyrygentem u mandolinistów.

Kuba Pelikaner.

Pani Pelikaner powiedziała rano do męża.

— Kuba, ty fatalnie wiglądasz! Masz natychmiast iść do lekarza.

— Uj, miślisz, co jestem chory?

— Tak miślę. Masz cerę absolutnie ziemistą.

Kuba poszedł do doktora

Wrócił

Kubowa pyta:

— Nu?

— Nic takiego. Doktór kazał mi sze umyć!

Tępmy robactwo.

Rzecz dzieje się na lekcji zoologji

— Kiwalski! Do jakiej rodziny należy pluskwa?

— Oo, panie profesorze, prawie w każdej rodzinie można ją spotkać!..

Trzynastka.

— Tatusiu, co to jest feralna trzynastka?

— To jest, synku, trzynasta pensja, która z powodu kryzysu nie została wypłacona

Moja żona.

— Moja żona podobna jest do ołówków »Eversharp«.

— Taka praktyczna?

— Nie, taka zawsze ostra!

Najszczęśliwszy człowiek

— Ależ to szczęściarz z tego mecenasa Kłapalskiego!

— Dlaczego?

— Wyobraź pan sobie — ten nadzwyczajnie wygadany człowiek dostał niemą teściowę!!!

Bohater.

A dasz pan wiarę, że mojego ojca Państwo przez trzy lata utrzymywało?

— Za jakie zasługi?

— Za kradzież z włamaniem!...

W biurze.

— Panie Gzik, pan jest jednym z największych cymbałów na świecie!

— Panie szefie, pan zmniejsza moją wartość!

— A więc dobrze: jest pan największym cymbałem na świecie.

WYTWÓRNIA
INSTRUMENTÓW MANDOLINOWYCH
BOLESŁAW LEMAŃSKI

Będzin, Gzichowska 74.

Poleca po najniższych cenach fabrycznych wszelkie instrumenty, wchodzące w zakres orkiestry mandolinowej.

Mandoliny w pierwszorzędnem wykonaniu od 15 zł.

Banja mandolinowe	od Zł. 25 —
„ tenorowe	„ „ 29 —
„ gitarowe	„ „ 35 —
Mandole	„ „ 20 —
Gitary 6-cio lub 7-mio strunowe	„ „ 25 —
Kontrabasbałałajka	„ „ 100 —
Basbałałajka	„ „ 60 —

Prócz tego wykonujemy bałałajki w wszelkich wielkościach, domry, mandolonczela, mandolonbasy, picolo mandoliny, altowe mandoliny i t. d.

Korektura i naprawa instrumentów

po konkurencyjnych cenach.

Dodatek muzyczny do Nr. 2 „Zespołu Mandolinowego"

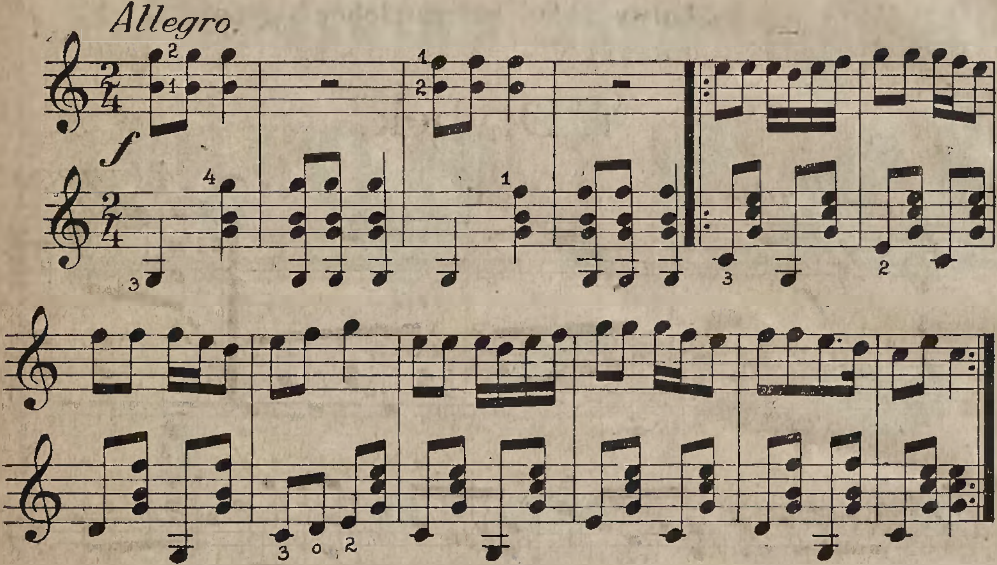
3. Ludowe tańce śląskie.

Łatwy układ na mandolinę i gitarę.

1. Drybek.

2. Ceglarz. (Polka)

3. Czworak.

[Jakem chodził do szkoły].

Instrumenty muzyczne

kupisz najtaniej w firmie

»EBECO«

Największy Skład Instrumentów Muzycznych

KATOWICE ul. 3-go Maja 34.

Wielki wybór mandolin i gitar

po cenach konkurencyjnych.

Posiadamy na składzie mandole, mandolonczela, mandolonbasy, bałałajki w wszystkich wielkościach, domry i t. d.

Ceny najtańsze!

Warunki przystępne!

Zapisujcie się do organizacyj mandolinowych!!

Mandoliniści i gitarzyści!!

Prenumerujcie Wasz organ

„Zespół Mandolinowy"

w „Zespole Mandolinowym" znajdziecie najnowsze wiadomości z ruchu mandolinowego w Polsce i zagranicą.

„Zespół Mandolinowy" zapozna Was z najnowszymi prądami twórczości i odtwórczości mandolinowej.

„Zespół Mandolinowy" doradzi Wam jaki kupić instrument i jak skompletować orkiestrę.

„Zespół Mandolinowy" wskaże Wam najlepsze utwory, nowe wydawnictwa i szkoły i dopomoże ułożyć program koncertu.

„Zespół Mandolinowy" dodaje do każdego numeru nutowy dodatek, który przyda się Wam w domu, szkole, na wycieczce, zabawie lub koncercie.

w „Zespole Mandolinowym" znajdziecie pouczające i wartościowe artykuły fachowe i organizacyjne.

„Zespół Mandolinowy" da Wam miłą rozrywkę w swym dodatku kulturalnym i kąciku rozrywek umysłowych.

„Zespół Mandolinowy" poruszy w dziale „odpowiedzi redakcji" najistotniejsze problemy życia mandolinowego.

Jeżeli potrzebujecie jakiejkolwiek porady,

jeżeli wahacie się w kwestji instrumentu i repertuaru,

jeżeli nie wiecie jak zorganizować orkiestrę i jak zestawić program wieczoru

zwróćcie się ze swemi kłopotami

do „Zespołu Mandolinowego"

Prenumerata roczna tylko zł. 4,50; półroczna zł. 2,40.

Adres Redakcji i Administracji: Katowice, ul. Polna 3. Konto P. K. O. 302.326.

DRUK. DĄBROWSKO-ŚLĄSKICH ZAKŁADOW DRUKARSKICH I WYDAWNICZYCH Sp. z o. o.
SOSNOWIEC, UL. SIENKIEWICZA 5.